

INGENIØRHØJSKOLEN AARHUS

DSB

E, IKT OG EP

Miniprojekt Lektion 10

Udarbejdet af:

Simon Thrane Hansen

Lars Hjerrild

Kasper Lauge Madsen

201500150

201409555

201409873

Underviser:

Lars G. Johansen

10. maj 2016

Indhold

1	Indledning	2
2	Teori	3
2.0.1	Hørerapperat	3
2.0.2	Z-transformation	3
2.0.3	IIR-filtre	4
2.0.4	Hanning vindue	4
3	apperatet	5
3.1	apperatet	5
3.2	Matlab kode for de forskellige funktioner	5
3.2.1	FIR-Båndpass funktion	5
3.2.2	IIR-lowpass filter	5
3.2.3	FIR-weight funktion	5
3.3	Resultat	6
4	Resultat og Diskussion	7
5	Konklusion	8

1. Indledning

Denne opgave ophandler design og implementering signalbehandlingen i et høreapparat i Matlab. Der er i opgaveformuleringen blevet stillet følgende krav: Opgaven skal indeholde væsentlige elementer fra hele kurset i DSB. I opgaven er der blevet eksperimenteret med følgende filterbegreber:

2. Teori

I opgaven er der brugt forskellige digitale filtre og redskaber til at implementere digital signalbehandling til et hørerapperat. De forskellige filtre og redskaber, der er arbejdet med i opgaven er:

- Fast fourier transformation
- IIR-filtre
- Hanning funktionen

2.0.1 Hørerapperat

Hørerapperatet er blevet implementeret ved at lave forskellige båndpas filtre, der opdeler Audio-signalet i forskellige frekvens dele. Disse båndpas filtre er blevet designet ved brug af IIR. Ønsket med disse blokke er at forstærke de frekvenser der ligger i menneskets tale frekvenser som ligger omkring 300Hz- 3.4kHz. Mennesket kan sagtens lave lyde udenfor dette men dette spectrum har været anvendt på telefonlinjer, og er derfor valgt.

Efter signalet er blevet opdelt i forskellige frekvensbånd bliver hver enkelt af frekvens båndene vægtet på forskellige vis.

I det nedenstående afsnit følger en beskrivelse af de forskellige filtre. Man kan på nedenstående billede se den grundlæggende forskel på de to filtre.

2.0.2 Z-transformation

Z-transformationen er en tidsdiskret variant af Laplace Transformation, der transformere et tidsdiskret signal til frekvensdomænet.

Det matematiske udtryk for Z-transformation ses i ligning 2.1.

$$H(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} h(n)z^{-n} \quad (2.1)$$

2.0.3 IIR-filtre

IIR står for Infinite Impulse Response, hvilket betyder, at det har et uendeligt antal output, da filteret benytter sig af feedback fra tidligere output. Hvis man kigger på ligning (2.2) kan man se den generelle differensligning for et IIR-filter.

$$y(n) = \sum_{k=0}^{M-1} b_k * x(n-k) + \sum_{l=1}^{N-1} a_l * y(n-l) \quad (2.2)$$

$x(n)$: Inputsignal

$y(n)$: Filterets output signal

b_k : Filterets feedforward koefficienter

a_l : Filterets feedback koefficienter

$N-1$: filterets orden

Fordelen ved et IIR-filter i forhold til et FIR-filter, at de kan bruges til at forstærke et signal, de benytter sig også af færre udregninger og dermed mindre hukommelse. Ulemperne ved IIR-filtre er, at de i modsætning til FIR-filtre godt kan være ustabile. Dette kan ses af ligning (2.3), der viser overføringsfunktionen for et IIR-filter i Z-domænet. Ligningen er fremkommet ved brug af Z-transformationen.

$$H(z) = \frac{Y(z)}{X(z)} = \frac{\sum_{k=0}^N b(k) * z^{-k}}{1 - \sum_{k=1}^M a(k) * z^{-k}} \quad (2.3)$$

Som fremgår af ligning (2.3) indeholder overføringsfunktionen både poler og nulpunkter. Det gælder for IIR-filtre, at de er stabile, hvis alle deres poler har en magnitude, der er mindre end 1 (Polerne lægger i enhedscirklen).

2.0.4 Hanning vindue

Hanning vinduet er en typisk vinduesfunktion med den matematiske funktions foreskrift:

$$w(n) = 0.5 * (1 - (\cos \frac{2 * \pi * n}{N-1})) \quad (2.4)$$

Vindues funktioner er en funktion (værdier), du ganger på dine frekvensbins. Man benytter vindues funktioner til at mindske mængden af lækage, men essensen af en vindues funktin er sådan set bare, at en funktion ganges på en anden funktion. I praksis inden for Digital Signal behandling anvendes stort set altid et Hanning vindue for at undgå lækage.

3. apperattet

3.1 apperattet

Hørerapperatet er som beskrevet i afsnit 2 bestående af båndpas-filtre. Der opdeler input-signalet i frekvensbånd, der bliver vægtet forskelligt før de bliver sat sammen til et output-signal.

Der er blevet lavet et Matlab program, hvor der først bliver foretaget en Diskret Fourier Transformation på indgangssignalet for at finde ud af, hvilke frekvenser indgangssignalet indeholder. Efterfølgende bliver inputsignalet kørt igennem det fremstillede Hørerapperats filter. Efter det er blevet kørt igennem filteret bliver output-signalet også Diskret Fourier Transformeret, så der kan overskues, hvilke frekvenskarakteristika dette signal indeholder.

3.2 Matlab kode for de forskellige funktioner

3.2.1 FIR-Båndpass funktion

3.2.2 IIR-lowpass filter

Der blev designet et lavpas-filter i matlab ved brug af Matlabs Filter Design and Analysis Tool. Indstillingerne, der blev sat og det vedhæftede fase og amplitude response kan ses på billede

Filteret blev designet med ønske i at skabe et IIR butterworth filter med en knækfrekvens på 10Hz og med en orden på 10. Da filteret var designet blev koefficienterne eksporteret til et matlab-fil, der blev benyttet i funktionen IIR-lowpass filter.

Koden for IIR lavpas filter funktionen kan ses nedenunder:

3.2.3 FIR-weight funktion

Equalizeren blev kørt med forskellige signaler, hvor der blev eksperimenteret med forskellige vægtning af de enkelte Båndpas-filtre samt frekvensbåndet de dækkede. Efter at havde eksperimenteret med de forskellige frekvensbånd blev det bestemt, at de enkelte

frekvensbånd skulle dække følgende frekvensområder, der alle ligger i det hørbare frekvensområde:

- Bånd 1 -
- Bånd 2 -
- Bånd 3 -
- Bånd 4 -
- Bånd 5 -

3.3 Resultat

I dette afsnit fremstilles resultaterne af at køre Hørerapparatet på en række forskellige signaler.

4. Resultat og Diskussion

Vi kørte vores audio equalizer med musiknummeret "The-sonata-piano-loop.mp3": Dette nummer blev analyseret med forskellige vægtninger for at se, hvordan at koden musiknummeret blev ændret i forhold til equalizeren.

5. Konklusion

I denne opgave har vi arbejdet med at fremstille en Audio Equalizer i Matlab ved brug af forskellige filtre. Der er i opgaven blevet anvendt både IIR- og FIR-filtre.